

S
ygn. akt IV U 272/23

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 sierpnia 2023 roku

Sąd Okręgowy w Sieradzu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sławomir Górny

Protokolant: st. sekr. sąd. Beata Krysiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2023 roku w Sieradzu

odwołania B. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

z dnia 20.04.2023 r. Nr (...)

w sprawie B. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł.

o deputat węglowy

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje B. S. prawo do deputatu węglowego poczynając od 1 lutego 2023 roku.

Sygn. akt IV U 272/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 20.04.2023r. ZUS II Oddział w Ł. odmówił B. S. prawa do przyznania deputatu węglowego argumentując, że nie przedłożyła zaświadczenia z zakładu pracy, tj. (...) Sp. z o.o. zaświadczenia, że miała wypłacany deputat węglowy i w jakim okresie o do kiedy.

W odwołaniu od powyższej decyzji w/w wносиła o jej zmianę i przyznanie prawa do przedmiotowego świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. S., ur. (...)

W okresie od 1.09.1982 – 30.04.2014, była zatrudniona była w firmie (...) Sp. z o.o. z/s w Ł. w pełnym wymiarze czasu pracy. W ww. czasie ubezpieczona pobierała deputat węglowy (**świadectwo pracy, Rp – 7 k. 4-5/akta ZUS**).

Decyzją z 16.03.2023r., ZUS ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury pomostowej przyznanej B. S. do dnia poprzedzającego dzień osiągnięcia wieku 60 lat; wypłata emerytury przysługuje od 1.02.2022r., tj. od pierwszego dnia miesiąca, w którym został zgłoszony wniosek o podjęcie wypłaty emerytury (**decyzja/akta ZUS**).

Po rozpatrzeniu wniosku z 4.04.2023r., decyzją z 20.04.2023r., ZUS II Oddział w Ł. odmówił B. S. prawa do przyznania deputatu węglowego argumentując, że nie przedłożyła zaświadczenia z zakładu pracy, tj. (...) Sp. z o.o. zaświadczenia, że miała wypłacany deputat węglowy i w jakim okresie o do kiedy (**decyzja k. 33/akta ZUS**).

Powyższy niesporny stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organem rentowym.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie jest zasadne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 74 ust. 1 ustawy z dnia 8 września 2000r. o komercjalizacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego (...) (Dz.U. z 2014 r. poz. 1160 ze zm.), byłemu pracownikowi kolejowemu pobierającemu emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, przyznaną na podstawie przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin lub przepisów ustawy z dnia 12 czerwca 1975r. o świadczeniach o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych albo przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych a także członkom rodziny tego pracownika pobierającym po nim rentę rodzinną przyznaną na podstawie wymienionych przepisów, przysługuje prawo do deputatu węglowego w ilości 1800 kilogramów węgla kamiennego rocznie, w formie ekwiwalentu pieniężnego.

Przepis ten w ust. 10. reguluje, że emeryci i renciści nabywają prawo do ekwiwalentu pieniężnego z dniem przyznania emerytury lub renty. Przepis art. 74 ust. 10 ustawy z dnia 8 września 2000r. nie uzależnia zatem prawa do deputatu węglowego od złożenia odrębnego wniosku o to świadczenie. Wypłata następuje z mocy prawa i bez wniosku uprawnionego. Innymi słowy, deputat przysługuje z dniem przyznania prawa do emerytury lub renty i powinien być naliczony przez ZUS z urzędu decyzją przyznającą prawo do emerytury lub renty, jeśli Zakład dysponuje dokumentami potwierdzającymi to prawo.

Ustawa o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych enumeratywnie wymienia świadczenia, do których ma zastosowanie. Jak wynika z jej art. 3, świadczenia określone w ustawie obejmują: emeryturę, rentę z tytułu niezdolności do pracy, w tym rentę szkoleniową, rentę rodzinną, dodatek pielęgnacyjny, dodatek do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej oraz zasiłek pogrzebowy. Wśród wymienionych świadczeń nie został uwzględniony ani deputat węglowy ani ekwiwalent za deputat węglowy, co oznacza, że zamiarem ustawodawcy nie było poddawanie przedmiotowego świadczenia regulacjom wynikającym z ustawy emerytalnej (por. wyrok SA w Łodzi z 16.10.2014r., III AUa 2613/13). Prawo do przedmiotowego świadczenia zostało unormowane w odrębnej ustawie, tj. ustawie z dnia 8 września 2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”, czyli w akcie prawnym spoza zakresu prawa ubezpieczeń społecznych, co nie uzasadnia możliwości analogicznego stosowania w sprawach o deputat węglowy przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Tutejszy Sąd w pełni podziela i przyłącza się do stanowiska wyrażonego w wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 20.02.2019r. w sprawie III AUa 1367/18, że prawo do deputatu węglowego przysługuje również byłym pracownikom kolejowym, którzy na podstawie właśnie tego zatrudnienia nabyli emeryturę lub rentę. Tym samym nabycie prawa do emerytury w oparciu o zatrudnienie wykonywane poza koleją, wyklucza skuteczne przyznanie prawa do deputatu węglowego. Istotne jest również, że art. 74 ustawy z 2000r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji Przedsiębiorstwa Państwowego (...) nie wymaga, aby przyznana emerytura była pochodną "wyłącznie" zatrudnienia na kolei oraz aby praca na kolei była wykonywana bezpośrednio przed przyznaniem prawa do świadczenia (por. wyrok SA we Wrocławiu z 20.02.2019r., III AUa 1367/18).

Bezspornym jest, że ubezpieczona była zatrudniona na podstawie umowy o pracę, w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie (...) Sp. z o.o. z/s w Ł. od 1.09.1982 – 30.04.2014, jednocześnie w tych latach pobierała deputat węglowy.

Dla nabycia prawa do deputatu węglowego decydujące znaczenie ma ustalenie, czy wnioskodawczyni przysługiwało prawo do deputatu węglowego w okresie zatrudnienia na kolei oraz czy nabycie prawa do emerytury nastąpiło w

oparciu o zatrudnienie wykonywane na kolei. W przypadku wnioskodawczynie, która nabyła prawo do emerytury pomostowej, ustawodawca poza innymi warunkami, w art. 4 pkt 2 ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (Dz.U.2023.164 t.j.), przewidział przesłankę odpowiednio długiego, bo 15 letniego okresu pracy w szczególnych warunkach; za jaki jest uznawany okres zatrudnienia wnioskodawczynie na kolei przed dniem 1 stycznia 1999r., od 1.09.1982r. Zatem mający wpływ na przyznanie prawa do emerytury pomostowej okres 15 lat pracy w szczególnych warunkach pochodził z pracy na kolei. Po dniu 31 grudnia 2008r. wnioskodawczynie nadal wykonywała pracę w szczególnych warunkach, w trakcie której do 30.04.2014r. pobierała ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do deputatu węglowego, przez co spełniła tym samym dodatkową przesłankę, określoną w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych. Jak wskazał Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 10.02.2021r. III AUa 963/20, emerytura pomostowa przyznawana na podstawie ustawy o emeryturach pomostowych z 19 grudnia 2008r. (Dz. U. Nr 237, poz. 1656) nie jest emeryturą ustaloną na podstawie ustawy emerytalnej z 17 grudnia 1998r. Ustawa o emeryturach pomostowych nie jest wprost wymieniona w ustawie komercjalizacyjnej. Jednakże jako akt szczególny, późniejszy w stosunku do ustawy o komercjalizacji, ma zastosowanie w niniejszej sprawie na mocy art. 56 ustawy o emeryturach pomostowych. Mianowicie zgodnie z jego treścią, ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o emeryturze, należy przez to rozumieć również emeryturę pomostową. Zatem pobieranie emerytury pomostowej ustalonej w oparciu o konieczne zatrudnienie na kolei przez byłego pracownika kolejowego, uprawnionego do ekwiwalentu pieniężnego za deputat węglowy w okresie tego zatrudnienia, uprawnia go do takiego ekwiwalentu w okresie pobierania emerytury pomostowej.

Zdaniem Sądu Okręgowego, ust. 1 i ust. 4 art. 74 ustawy z dnia 8 września 2000 r. należy odczytywać łącznie w ten sposób, że prawo do deputatu węglowego przysługuje byłym pracownikom kolejowym, którzy na podstawie właśnie tego zatrudnienia, uzyskali emeryturę lub rentę, co w przypadku emerytury oznacza, że nabycie prawa do emerytury, w oparciu o zatrudnienie poza koleją, wyklucza nabycie prawa do deputatu. Nie oznacza to jednak, iż jakikolwiek okres zatrudnienia poza koleją lub też okres zatrudnienia na kolei, w trakcie którego ubezpieczony nie był uprawniony do deputatu, wyklucza możliwość ubiegania się o deputat jako dodatek do emerytury. Istotne jest bowiem ustalenie, czy emerytura, przyznawana także na podstawie ustawy o emeryturach pomostowych, ustalona została na podstawie zatrudnienia kolejowego i wówczas prawo do deputatu przysługuje, czy też na podstawie zatrudnienia poza koleją, co wyklucza przyznanie prawa do deputatu. Jak wynika z niespornego stanu faktycznego, wnioskodawczynie w okresie ponad 30 lat zatrudnienia w jednostkach kolejowych otrzymywała deputat węglowy, a nadto w związku z tym zatrudnieniem otrzymała prawo do emerytury pomostowej.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jaj w sentencji.